

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 glid. 50 kr., za pol leta 1 glid. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, napačni listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natizne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Badenijeva volilna preosnova.

Ministerski predsednik grof Badeni je dne 15. febr. predložil zbornici vladni načrt volilne preosnove. Število državnih poslancev, katerih je sedaj 353, se bode pomnožilo za 72 članov. Teh 72 poslancev bode volil nov »splošni volilni razred«, in sicer na Češkem 18, v Galiciji 15, na Nižje-Avstrijskem 9, na Moravskem 7, Štajarskem 4, na Gornjem Avstrijskem in Tirolskem po 3, Dalmaciji, Bukovini in Šleziji po 2, po 1 poslanca bodo volili na Solnograškem, Koroškem, Kranjskem, Predarelskem, Goriškem, v Istriji in Trstu.

Volilno pravico v novem »splošnem volilnem razredu« dobi vsak samovlasten državljan moškega spola, ki je dovršil 24. leto svoje starosti, ki ni izključen od volilne pravice ter od razpisa volitve najmanj šest mesecev prebiva v volilnem okraju. Izključene so od volilne pravice one osebe, ki so v družinski zvezi in z gospodarjem živé v hišni družbi. Dalje so izključeni oni, ki so v vojaški službi, ubogi, katere podpirajo občine ali dobrodelni zavodi, in ki niso neomadeževanega življenja. Volilno pravico v novem splošnem volilnem razredu imajo tudi vsi oni, ki volijo v sedanjih razredih.

Določenih bode torej 72 novih volilnih okrajev, ki volijo po 1 poslanca; mesta v teh okrajih bodo volila z deželo. Šest največjih mest je izvzetih in volijo za-se svoje poslance, tako Dunaj 5, Praga in Trst z okolico po 1. Mesta Lvov, Gradec in Brno dobé po 1 mandat, toda z bližnjimi sodnimi okraji. V ostalih 62 volilnih okrajih volijo mesta s kmečkimi občinami skupaj. Volišča bodejo določena praviloma za dva kmečka volilna okraja z mesti vred.

V kmečkih občinah in v novem splošnem razredu bodo volitve indirektné, to je po volilnih možeh, v ostalih okrajih so volitve direktne. V deželah pa, kjer bodo deželni zbori za deželnozbornske volitve vpeljali direktno volitev v kmečkih občinah, tam velja tudi za državni zbor direktna volitev v kmečkih občinah in v novem razredu. Za slučaj indirektné volitve v novem razredu voli 500 volilcev enega volilnega moža. Vsaka občina je volišče za volilne možé. Kjer pa bodo direktne volitve, tam bode politično oblastvo po razmerju zveze določilo volišča za približno 4000 prebivalcev. Glasovanje bode ustno ali po listkih.

Državna zbornica bode torej štela 425 poslancev, in sicer 85 zastopnikov veleposestva (20 odstotkov), 118 zastopnikov mest (28 odstotkov), 21 trgovskih in obrtniških zbornic (5 odstotkov), 129 kmečkih občin (30 odstotkov) in 72 v novem razredu (11 odstotkov). Število volilcev se pomnoži od 1,732.257 na 5,333.481. Število onih, ki so v družinski zvezi in ne dobé volilne pravice, znaša približno 210.000.

Ako ta predlog postane postava, dobimo mi Slo-

venci štiri nove mandate: kranjski, goriški, isterski in eden štajarski. Na Štajarskem bodo namreč okraji: Celje, Vrnsko, Gornji grad, Laško, Šoštanj, Konjice, Slov. Gradec, Ptuj, Ormož, Št. Lenart, Rogatec, Šmarije, Brežice, Kozje, Sevnica, Ljutomer in Gornja Radgona volili posebe enega poslanca, dočim se slovenski okraj Maribor, desni in levi breg, in Slov. Bistrica priklopijo srednještajarskemu volilnemu okraju. Tukaj pa bomo morali gledati, da bode Slovencem res pravičen nemški konservativec izvoljen.

Celja ne morejo pozabiti!

Naši politični nasprotniki ne morejo pozabiti, da se je lani v državnem zboru dovolila nemško-slovenska spodnja gimnazija v Celju. Ta slovenska pridobitev ne peče samo navadnih nemških, rekli bi, pouličnih politikov, ampak tudi resne možé, liberalce in nacijonalce v deželnem zboru graškem. Danes teden je bilo namreč ondi, na dnevnem redu poročilo šolskega odseka o vprašanju glede ustanovitve nižje gimnazije v Celju z nemško-slovenskim učenim jezikom. To poročilo in dotični predlog smo zadnjič prav na kratko omenili med raznimi stvarmi.

Pri razpravi o tem predlogu se je prvi oglašil knez Liechtenstein, ki je rekel, da se je vsled omenjenih sklepov v deželnem zboru čutil vezanega in da zaradi tega v gosposki zbornici pri tej točki ni glasoval. Prepričan se je pa tudi iz obravnave neke konference pri ministerskem predsedniku, da je poslanec Karlon vse storil, da bi bil držal svojo besedo, a da so ga razmere silile, udati se sklepom kluba in glasovati za celjsko gimnazijo.

Poslanec Karlon na to stvar pojasnjuje, da takrat ni več veljal kompromis, sklenjen glede predloga Kienzla in Karlona v deželnem zboru, naj se osrednja vlada glede celjske gimnazije ozira na predloge deželnega šolskega oblastva v Gradcu, da so torej imeli nemško-konservativni poslanci štajarski v državnem zboru svobodno roko.

Poslanec dr. Kokoschinegg poudarja nasproti Karlonu, da je tedaj še veljal kompromis, da bi bili torej konservativni poslanci vsaj umaknili se glasovanju, ako se drugače niso mogli izogniti sili klubovega pritiska. Narodni mir pa bo tedaj nastopil tudi na Štajarskem, kadar bo nemška duhovščina tako narodna, kakor je slovenska, dejal je konečno narodni odpadnik dr. Kokoschinegg.

Na to se je vnela precej ojstra razprava med nemškimi liberalci in nacijonalci, kjer so drug drugemu očitali, da so deloma premalo nemški, deloma premalo avstrijski; vzlasti so prišli v ogenj poslanci grof Wurmbrand, ter narodna odpadnika dr. Starkel in Morre.